

11 Iunie
1948

ZECE ANI DE LA NAȚIONALIZAREA PRINCIPALELOR MIJLOACE DE PRODUCȚIE

11 Iunie
1958

O nouă ramură a economiei:
industria electrotehnică

Acum zece ani, fără noastră nu dispunea de o industrie electrotehnică propriu-zisă (cele câteva ateliere aveau o producție extrem de redusă). Abia în anul regimului democrat-popular a fost creată această ramură, care a adus un aport însemnat în acțiunea de electrificare a țării. Producția de motore electrice, de pildă, a crescut într-un deceniu de la 11.458 kw la 274.682 kw.

Cifre și fapte

- În anul care ne trece, din elaborarea planului de electrificare a țării au fost construite 24 unități energetice. Drept urmare, producția de energie electrică pe cap de locuitor a înregistrat o creștere de la 94,4 kWh în 1948 la 305,1 kWh în 1957.
- Industria noastră și demeritul realizat în creșterea producției de fond din anul 1938 într-un singur trimestru, iar pe cea de oțel în mai puțin de 5 luni.
- În ultimul deceniu

- constructorii de mașini au introdus în fabricație peste 350 de produse noi.
- Anul trecut în industria noastră s-a extras în numai 4 luni o cantitate de carbune egală cu întreaga producție a țării din anul 1948.
- Producția de cereale de legumă și fructe din anul 1948 ca și cea de produse zaharose a fost realizată anul trecut în ceva mai puțin de o lună de zile.
- Producția globală a

- industriei producătoare de bunuri de larg consum a înregistrat în anul trecut o creștere de aproape trei ori și jumătate față de anul 1948.
- Din anul 1950 și până la începutul acestui an au fost aplicate în diverse ramuri ale economiei naționale peste 250.000 inoventuri. Pe lângă acestea, în industria noastră au fost realizate peste 250.000 inoventuri.

FIRMA

Imi aduc aminte... Imi aduc aminte bine!
Clipa acela trăiește-ncrustată în mine!

Era o zi scaldată-n cascade de soare...

În fața fabricii, cu vesnică-l nemişcare se tolnăcea firma, ce-n lilese mari, argintate, purta două nume, cu lacrimi și singe pălăie. Se tolnăcea firma acolo de mulți, prea mulți ani, strivind sub povara-i spălașile-atrui sormani! Era bine bădăla în zid firma mare și grasă. Lăptosă înfățișă adănc într-un trup, lmi părea. Era bine bădăla în zid de lum înegrit. Părea contopită cu zidul și de neclătit, până-n ziua acela scaldată-n cascade de soare, când vesele-a pormi ca un hulger prin lilemi să zboare!

„Naționalizare!”
„Naționalizare!”
„Naționalizare!”

Ca niște flori sub o ploaie de vară, bogată, înfățișă muncitorilor cu creșcut toate, de-odată! Clădirile fabricii, de fum și de căldură înegrită, se-apărură cu aur și-argint poleite.

Tavanele halelor, neprimitoare și joase, s-au ridicat la înălțimi fabuloase! S-au strins muncitorii, ca țoți, în curte, apoi. Au privit firma patronului cu ochii lor noi. Și numele scris cu litere-nalte și groase. Devenită ridicol de mică, caraghioasă. Ca un hubul, un glas din mulțime-a strigat: „Jos de pe fabrica noastră numele-acesta spurcat!” Și doi flăcăiași cu tufă în loc de mustață, doi flăcăiași, vulcani de putere și viață, se cățărau pe zid pînă la firma cea mare, înclăștrănd-o-n odgoane necrutătoare.

Au prins muncitorii odgoanele-n pumnii de fier și-n loc de „hel-rup!” sacădau: „Jos cu el!”

„Jos cu el!”

— Patronul privea prin oblonul din vreme lăsat, cu ochi bulbucați și stăgele-n vine-nghetate.

Și firma scrișnea, gemea, scîncea, nevrind să coboare de unde a stat zeci de ani cocoțată. De-n jos o băgea o putere nemăsurată. A lilișă firma-ca nipa lilișă în via, apoi a căzut surleind. Pămîntul levișă-l a scos un lăpt prulung, tremurător, ce-n sufletul „domnului” ca un pumnal s-a-mplătat. Iar chiotul de triumf al muncitorilor în inima largă a străilor și-n inima mea culcuș și-a aflat.

Imi aduc aminte... Imi aduc aminte bine!
Clipa acela trăiește-ncrustată în mine.

MIHNEA MOISESCU

„Am făcut noi”

De la fabrica „Voina” la uzinele „Vasile Roaită”

Gospodarii de azi ai uzinei

Lui Victor Nagy nu-l prea plăcea fotoliul fostului director. Nu știu cum, dar parca era prea moale. Ori de câte ori se așeza în el, — mare și voinic cum era, încerca aceeași senzație ca atunci cînd îl se duc picioarele în nașul. Stătea în biroul său, Trecură 24 de ore de cînd fusese numit director. Cînd aflase că el le va fi directorul, muncitorii strîngi laolaltă nu-l mai așteptaseră să ajungă la birou, ci începuseră să bată din palme, tare, grăbiți. Doamne, cit de multe spui uneori aplauzele! Acum veniseră aici și Butaru și Zagreb și Prodea și Vasile Grigore și Bunea — mai mulți. Fumau în camere cu gîndurile care încotea. Pînă acum au mers cum au mers toate. Le trebuise numai hotărîri și acțiune. Și asta avuseser. Acum numai să ajungă. Le mai trebuia și președinea de o organizație, de o gospodărie, de a ține laolaltă bine, de a face din fabrica asta — cea ce Voina nu făcuse și n-avusea interesul să facă — o gospodărie normală, profitabilă. Acum, acum toate aveau, trebuiau și puteau să fie altele. Pînă atunci la fabrica lui Voina se fabricaseră prese de ulei, cîntare, muncii, și cîteodată cîte 7-8 batoze într-un an. Muncitorii strîngi în biroul noului director conveniseră că acum nu mai era timpul să se ocupe cu mîntășuri. Că 7-8 batoze pe an era mult prea puțin și firește se cerea o transformare. Și au început să judece, să cîntărească. Părerile asupra reușitei erau împărțite. Da, toate le mai dădea ghes imina să se așine. Și au hotărît ca prim pas să realizeze o batoză în fiecare zi. Erau îndrăzneți. Așa e, totdeauna, entuziasmul îl face pe oameni îndrăzneți. Nagy se uita la el, îl vedea transpirat de parca în curte ar fi stat înșirate batozele și îl se părea că prietenii săi o cam luau rază. Că doar o duceau greu cu toate. Mîntășeria care o luaseră de la Voina nu era prea ardoasă. Strîngăria era veche, întincoasă, ca o coccoșă. Turnătoria gata, gata să-l cădă acoperșul, alungată ca un ciupac. Fierăria și ea, primitivă — ciocanele, preesele se mănănuau cu mîna. Ustălele și ele pe aceeași mînă. Lipseau mătasele, că doar pînă atunci patronii auveseră ei grija. Și chiar și cu oamenii trebuiau să lucreze. Unora li se păru că dacă a fost gonit patronul, apoi fiecare poate să lucreze cînd și cum vrea. Cîm să-l mai amendeze, să-l mai dea afară? Și toate, toate astea trebuiau schimbate. În fond nu era vorba numai de producție, numai de realizarea lozincii „Zis și batoză”. Acesta era doar un mijloc, un prim pas pentru înfrățirea transformării care se cerea, care le visas.

Intîlnire între două generații

De atunci Alexandru Bunea a ajuns maistru și feciorul i-a crescut mare și a ajuns și el a strîngat tot aici, la Vasile Roaită, Ceiață, Victor Nagy,

Zagreb, Butaru, Prodea au plecat din fabrică și s-au risipit în toate colțurile țării. El, Alexandru Bunea a mai îmbătrînit cu 10 ani, cu-te-le pe frunte i s-au adîncit și într-timp a căpătat obiceiul de a-și răsuflă într-una mustața frumoasă, îngălbenită în dreptul nasului. Stăm amîndoi în picioare prinși în toate părțile de dogoarea soarelui și de zgomotul clo-canelor de la forja. Bunea își apropie pleoștele cu gene rare, ca și cînd așa amintirile ar reveni mai ușor.

— Forja a rămas tot așa veche, îi spun eu, uitîndu-mă la hula scundă a lui cu agățenie.

— Da, tot așa, convine Bunea. De nimeni pe afară. Ea a mai rămas și strîngăria ușoară. În schimb — și se întoarce și-mi arată cu mîna. Aveți turnătorie nouă, ție mai mare dragi, să treci pe acolo, și hula de montaj cu strîngărie grea. Asta n-au fost înainte. Le-am făcut noi.

Și după ce ai văzut și clădirile vechi și clădirile noi, să-l faci să se arde ați de pregnant încl în se poale să nu aprobă, semela cu care maistrul Bunea a spus: „Le-am făcut noi!”

Un drum încununat de succese

La uzinele „Vasile Roaită”, în anul cincinalului s-au produs sal-turi, remarcabile și în producție, în anul cincinalului de pildă, pro-ducția a crescut de trei ori și jumăt-fate și aceasta cu toate că în răs-mul acesta au fost perioade cînd gra-tific producției a mers în jos sau a stagnat. Acestea au fost perioadele asimilării complete a fabricii bato-zei de cereale (1951—1952) sau ale organizării producției, a punerii la punct a proceselor tehnologice pentru crearea condițiilor unui viitor profit — fabricarea pompelor centrifugale. Au fost perioadele premergătoare și înfrînute vitorului succes. La uzi-nele „Vasile Roaită” capacitatea și posibilitățile de producție create prin introducerea tehnicii noi, prin me-to-dele de gospodărie și de organiza-re, prin ridicarea însăși a conștiinței și simțului de răspundere al oamenilor au ajuns acolo încît lunar să se pro-duca subansamble pentru 600 de com-bine, iar producția anuală a pompelor centrifugale să crească de aproape 36 de ori. Și toate acestea în condiții cînd uina nu și-a fixat încă bine pro-fitul, în condiții cînd ea a constituit pentru industria mașinilor agricole a țării un fel de post de prim ajutor.

Mă gîndesc la anul acela zece, care au trecut și care au fost anul lui „am făcut noi”. Și cred că în alte condiții un muncitor simplu ca Ale-xandru Bunea, n-ar fi putut să spu-nă, așa cum mi-a spus mie cu seme-ția: „am făcut noi!”

Înainte de a pleca, maistrul Bunea m-a oprit la turnătoria veche. Cu rîngi, cu lăpoare se dărnăușă zidurile scoroșile și alungate. Ne-am uitat la praful negru ce se ridica și se pier-dea în vîzduh. Dacă Voina ar mai fi fost atîtul fabricii nu știu dacă s-ar fi petrecut același lucru.

ELISABETA PETREANU

Se dezvoltă industria noastră siderurgică

Ca urmare a numeroaselor lucrări de investiții efectuate (turnalele de 450 și 700 m.c. și oțelăria Martin de la Hunedoara, laminorul de țev din Roman și cel de tablă subțire din Galați, etc.) ca și a meliorărilor de muncă perfecționate folosite, producția industriei noastre siderurgice crește necontenit. Producția pe cap de locuitor s-a triplat la finele în comparație cu 1948 și s-a dublat la oțel. Producția globa-lă a oțelului în 1957 (față de 186.069 tone în 1948) și 864.389 tone oțel (față de 353.374).

AL. POPESCU

Proprietatea socialistă de stat — rod al revoluției democrat-populare

S-au împlinit zece ani de cînd la 11 iunie 1948, cînd muncitorii în alianță cu țără-nimea muncitoare, sub conducerea Partidu-lui Muncitoresc Român, acționînd în conformată cu cerințele legii concordantei relațiilor de pro-ducție cu nivelul forțelor de producție, a națio-nalizat principalele mijloace de producție, tre-cînd marile întreprinderi industriale, bancare, de transport, etc. în proprietatea socialistă de stat. Cu epurîndu-măsele, puterea de stat — democrat-populară, revărsăndu-se printr-un act revoluționar de cea mai mare însemnătate, o ce-riță necesară, obiectivă a începerii operei de construire a socialismului, pentru stabilirea și triumful relațiilor de producție socialiste în întreaga economie națională.

Revoluții contemporane fac istorii din cele mai mari pentru a demonstra că între naționalizarea care au fost înfrînute la muncitorii respective în U.R.S.S., în țările democrat-popu-lare, printr-o care se numără și țara noastră, și etatizările făcute în unele țări capitaliste se po-te pune un semn de egalitate.

Cum stau de fapt lucrurile?

În timp ce în U.R.S.S. și în celelalte țări-so-cialiste naționalizarea industrială, transportului, a băncilor etc. a însemnat lichidarea bazei econo-mice a burgheziei de la oră, etatizările din Anglia, Italia și Franța n-au atins dominația capi-talului, ci din contră au liberat capitalul mono-polist imobilizat în unele ramuri nerentabile din cauza lipsei lor tehnice, ca de pildă in-dustria cărbunelui. Etatizările din țările capi-taliste n-au schimbat și nu puteau schimba repa-rtizarea veniturilor naționale în favoarea oamenilor muncii. În Anglia de pildă stăteau platate capi-talul și compensațiile totuși pentru întreprin-derile lor etatizate. Astfel, acționarii companiilor de electricitate au primit drept compensații 350 milioane lire sterline, magnalii cărbunelui 170 milioane lire sterline; ca rîndă buclărie pentru proprietarii terenurilor carbonifere stătea a mai achitați 63 milioane lire sterline. O astfel de „naționalizare” a însemnat o adevărată salvare pen-tru acționarii industriei carbonifere engleze, o placere din cele mai rentabile, care le asigura veniturile dinainte de etatizare. În această ordine de idei, încă un singur amănunt: în trei ani, între 1947 și 1950 industria carboniferă etatizată a obținut 40 milioane lire sterline profit, și pen-tru aceeași perioadă s-au plătit foștilor acționari tot 40 milioane lire sterline. De atunci starea de fapt a lucrurilor nu s-a schimbat.

Situația este identică în Franța și Italia. Și, încă un lucru deosebit de însemnat ce se cere evidențiat. Etatizările din țările capitaliste: au adus mari avantaje nu numai capitaliștilor au-puși acestor mîlari. Pe seama bugetului de stat, deci pe seama buzunarului contribuabilului, au fost realizate ramurile industriale rămase în urmă. Ca urmare, monopolurile capătă la prețuri re-duce cărbune, energie electrică, etc. și realiza-ți profituri sporite. Guvernul englez vinde capi-

talităților autohtoni, de exemplu, cărbune la pre-țuri mult mai mici decît cele existente pe piața mondială, sau cele obținute la export. Altfel nu se po-tea explica. Prin etatizare statul capi-talist îndeplinește un act în sensul unei conclu-zii a economiștilor burghezi J. M. Keynes, unii din părinții ideologici al revizionismului contem-poran, care scria: „Nu proprietatea de stat asu-pă instrumentul de producție este important. Dacă statul este capabil să determine volumul to-tal al resurselor destinate să mîntărească în-tr-o măsură și proporțiile necesare pentru proprietarii acestora, el va fi făcut tot ce este necesar.”

Tabloul real al ramurilor etatizate din țările capitaliste evidențiază cu o deosebită pregnan-ță deplina falșitate a tezelor revizionismului con-temporan care afirmă în mod demagogic că in-tervenția statului capitaliste în economie și în spe-cial etatizarea unor întreprinderi, ar duce la în-gustarea puterii economice a capitalului mono-polist în ansamblul lui, la „socialism”. Situația reală existentă în lumea capitaliste subliniază odată mai mult justetea aprecierilor lui V. I. Lenin, care demonstra: „monopolul de stat în societatea capitaliste nu este decît un mijloc de a mînti și de a asigura veniturile milionierilor din estate sau culturi ramuri industriale, alinați în praful jalei.” (V. I. Lenin, Opere, vol. 22, Ed. P.M.R., pag. 214).

În urma naționalizării principalelor întreprin-deri industriale, bancare, de transport etc. în țara noastră, a fost creat un puternic sec-tor socialist de stat, radicalmente diferit de ma-nopolul de stat în societatea capitaliste. Acesta, principală diferență este o conștien-ță a deosebirii radicale a conștiinței puterii de stat.

Expropierea pe foștii proprietari prin actul lăstărie de la 11 iunie 1948 proletariatul în alianță cu țără-nimea muncitoare, sub conducerea partidului a zdrobit cu ajutorul puterii de stat democrat-populare — formă a dictaturii proletarietului — puterea economică a burgheziei și a devenit-ă pînă pe posturile de comandanți economiei națio-nale. În întreprinderile naționalizate relațiile de producție socialiste au luat locul relațiilor de producție capitaliste. A fost lichidată exploa-tarea omului de către om.

Proprietatea de stat creată prin naționalizarea de acum un deceniu, este forma superioară, cea mai dezvoltată a proprietății socialiste. Ea nu aparține unui grup de cetățeni, ci este bun al întregului popor. Întreprinderile de stat din țara noastră sînt de tip consecvent socialist în care, „și mijloacele de producție aparțin statului, și pămîntul pe care se află întreprinderile, și în-terogul întreprinderii în ansamblu” (V. I. Lenin Opere alee în două volume vol. II, E.S.P.L.P., 1954 pag. 845).

De cea mai mare însemnătate este pentru în-teroga noastră economie națională faptul că pro-

prietatea socialistă de stat are rolul conducător și determină în întreaga noastră economie națională. Rolurile de producție socialiste născute în urma naționalizării, dispariția tărului capi-talului, au asigurat și asigură o dezvoltare im-petuoză a forțelor de producție.

În opera de construire a socialismului, par-tidul nostru se călăuzește după învățătură lui V. I. Lenin care a arătat că „Singura bază reală pentru consolidarea reușită, pen-tru creșterea societății socialiste este muncă in-dustrială și muncă agricolă”, că „...Fără o mare industrie bine organizată, nici vorbă nu po-ate fi de socialism în general, și cu aît mai puțin po-ate fi vorba de socialism într-o țară cu ca-racter țărănesc.” (V. I. Lenin, Opere vol. 22 E.S.P.L.P., pag. 411).

Lupta partidului pentru industrializarea socia-listă a determinat ca în anul democrației popu-lare să se înfrunze o puternică industrie con-structoare de mașini, capabilă să asigure într-o însemnată măsură reconstrucția și dezvoltarea bazei tehnice a economiei noastre naționale. Din totalul producției industriale a țării, producția industriei constructoare de mașini reprezintă o cincime. În timp ce înainte de război 95% din mașinile și utilajul necesar erau importate. În 1956, deci opt ani după actul lăstărie de la 11 iunie 1948, industria constructoare de mașini a dat 76% la sută din nevoile de utilaj și de mașini ale economiei noastre naționale.

Au fost create ramuri industriale noi ca: in-dustria chimică, a îngrășămintelor minerale pen-tru agricultură, a maselor plastice, industria ex-tracției de uraniu etc.

Succesele în domeniul industrializării socialiste a țării au asigurat în același timp dezvoltarea bazei tehnice a agriculturii. Aceasta este în-lăstărită printr-o altă de fapt că în 1957 unii tracto-ri reveneau doar 330 hpa, pînă în anul, în timp ce în 1948 reveneau în medie la un tractor 800 hpa.

Proprietatea de stat socialistă, justa politică a partidului asigură în timp înalt de dezvoltare a industriei, proprie economiei socialiste. Dacă în noia ani, între 1952 și 1958, burghezia a putut să ridice producția doar cu 17%, între anii 1948 și 1957 volumul producției industriale a devenit mai mare de 4,2 ori.

Succesele dobîndite în industrializarea socialistă a țării s-au repercutat asupra întregii economii naționale. Sectorul socialist este azi predominant în economia noastră națională. În industrie, în sistemul financiar și de credit și în comerțul ex-terior el reprezintă 100 la sută, în transport și în comerțul interior circa 81 la sută, iar în agri-cultură peste jumătate din suprafața agricolă a țării.

În același timp s-a asigurat creșterea nivelului de trai material și cultural al poporului mun-dat. Semnificativ este în acest sens printre altele faptul că, producția bunurilor de consum a cres-cut în 1957 de aproape 3 ori și jumătate față de

1948. Documentele celui de al II-lea Congres al P.M.R. au subliniat din nou că singura bază reală pentru ridicarea nivelului de trai este sporirea productivității muncii și re-ducerea timpului de muncă.

Existența și consolidarea sectorului socialist de stat au descurtat înfrînute creșterea a oamenilor muncii.

Partidul nostru coordonă cea mai mare însem-nătate stimulării elanului creator al oamenilor muncii. Consolidarea conducătorilor partidului și a guvernului cu oamenii muncii ce lucrează în diferite ramuri ale industriei, au determinat im-bunătățirea procesului de producție în ramurile respective, au stimulată activitatea creatoare a oamenilor muncii.

O formă eficientă prin care se realizează în țara noastră participarea oamenilor muncii la con-ducerea întreprinderilor sînt consfătuirile de produc-ție, unde oamenii muncii dovedesc că și în în-sușii politici partidului, ca o aplică în practică, că o consideră propria lor politică.

Oamenii muncii din țara noastră știu prea bine că succesele istorice obținute în construirea unei economii a socialismului în ultimul deceniu se datorază conducătorilor întregii țări, la partidul, la gu-vernul și la oamenii muncii dovedind că și în în-sușii politici partidului, ca o aplică în practică, că o consideră propria lor politică.

Succesele noastre dobîndite în anii de după actul lăstărie de la 11 iunie 1948 se adău-șă succesorilor istorice obținute de întregul lagăr socialist, în frunte cu U.R.S.S. Astăzi mai mult ca oricînd, sistemul socialist apare nu ca o sumă de state socialiste, ci ca un organism complex, bine încheiat, sudat de unitatea intereselor, a scopului, a liniei de dezvoltare a țării care-l alcătuiesc. Tocmai de aceea el reprezintă o pu-ternică forță, a cărei conștiență și unitate se în-tărește mereu.

Realitățile din țara noastră, unde oamenii mun-ci au obținut succese hotărîtoare în construirea bazei economice ale socialismului, ca și cele din întregul lagăr socialist, înfrînă teorieile revizio-niste și dovedesc că nu există socialism decît în țările în care clasa muncitoare a instaurat do-minanța sa politică, a preluat principalele mi-loace de producție și înfrînă teorieile revizio-niste a socialismului.

**LA ROSTOCK IA FIINȚĂ CEL MAI MARE
PORT MARITIM AL R. D. G.**

ul de mai sus sint alcătuite pe orele

